

Tromsø 20. november 2014

Til Institutt for samfunnspsykologi
Det psykologiske fakultet
Universitetet i Bergen

Programsensorrappport årsstudiet/generell BA UiB 2014

Undervisningsutvalget ved Institutt for samfunnspsykologi bestemte i møte 28. august 2014 at programsensors oppgaver for årsstudium i psykologi og bachelorprogrammet i generell psykologi for 2014 skulle knyttes til en vurdering av enkelte emners arbeidsmengde. Konkret har det vært diskutert hvor stor arbeidsmengde modulene PSYK100, PSYK101 og PSYK102 utgjør for studentene, sammenlignet med tilsvarende moduler ved andre norske læresteder, nærmere bestemt NTNU, UiO og UiT.

Programsensor har derfor fått i oppdrag å vurdere arbeidsmengden ved modulene PSYK100, PSYK101, og PSYK102, og arbeidsmengden på disse modulene ved UiB sammenlignet med arbeidsmengden på tilsvarende moduler ved NTNU, UiO og UiT.

Kriteriene for sammenligning er:

- Emnebeskrivelser for hver av modulene
- Anbefalt litteratur/pensum
- Undervisningsmengde

Her følger programsensors vurdering. Alle beskrivelser er hentet fra de respektive studiestedenes hjemmesider i november 2014, og pensumbeskrivelser, undervisningsomfang og annet gjelder for H-2014 om ikke annet er angitt.

Hvert studiested beskrives kort med struktur for årsstudiet, pensum og undervisningsomfang. Deretter gjøres en sammenligning og vurdering.

Årsstudiet ved UiO

Programmet består av til sammen 60 studiepoeng :

- 50 studiepoeng psykologi, faste emner:
[PSY1000 - Innføring i generell psykologi](#),
[PSY1010 - Forskningsmetode I](#),
[PSY1101 - Innføring i sosial - og personlighetspsykologi](#) og
[PSY1200 - Innføring i utviklingspsykologi](#).
- 10 studiepoeng fordypning, ett av emner:
[PSY2300 - Innføring i kognitiv psykologi](#),
[PSY2405 - Innføring i arbeidspsykologi](#) eller
[PSY2600 - Personality and Abnormal psychology](#).

2. semester	PSY1101 - Innføring i sosial - og personlighetspsykologi	PSY1010 - Forskningsmetode I	Fordypningsemne i psykologi
1. semester	PSY1000 - Innføring i generell psykologi		PSY1200 - Innføring i utviklingspsykologi
	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng

PSY1000: GENERELL PSYKOLOGI/HISTORIE **20 SP**

- Holt, N., Bremner, A., Sutherland, E., Vliek, M., Passer, M., & Smith, R. (2012). *Psychology: The science of mind and behaviour*. 2. utg. London: McGraw-Hill.
- Teigen, K. H. (2004). *En psykologihistorie*. Bergen: Fagbokforlaget. ELLER Benjamin, L. (2007). *A brief history of modern psychology*, 2007. Oxford: Blackwell.

Nature, 2013. New York: McGraw-Hill. Kap. 1, 3 - 8, 14 og 18 (280 sider)

PSY1010 METODE **10 SP**

- Bordens, K. S. & Abbott, B. B. (2011). *Research Design and Methods A process approach*. McGraw-Hill. 8. utg. eller nyere. Kap. 1-14 (ca 450 s).

FORDYPNING: PSY2300. KOGNITIV, eller PSY2405 ARBEID, eller 2600 PERSONLIGHET/AVVIK **10 SP**

PSY1200: UTVIKLING **10 SP**

- Von Tetzchner, Stephen: *Utviklingspsykologi: Barne- og ungdomsalderen, 2.utg*, 2012. Gyldendal Norsk Forlag. Kap. 1-2, 4, 7-22, 25 og 26.
- Skoe, Eva & Anna von der Lippe: *Personality Development in Adolescence. A cross national and life span perspective*, 1998. Routledge. Kap. 7.

1. Magnussen, S.: Vitnep psykologi: Pålitelighet og troverdighet i dagligliv og rettsal, 2004. Oslo: Abstrakt forlag. **OG** Edward E. Smith and Stephen M. Kosslyn: *Cognition: Cognitive psychology: mind and brain*. Pearson.
2. John Arnold and Ray Randall et al: *Work Psychology. Understanding Human Behaviour in the Workplace*, 2010. Prentice Hall. ISBN: 978-0-273-71121-6 . 5th edition.
3. Larsen, R.J.; Buss, D.M; Wismeijer, A.: *Personality Psychology. Domains of Knowledge about Human Nature*, 2013. New York: McGraw-Hill. Chapters 9, 10, 11, 12, 15 and 19. **OG** Nolen-Hoeksema, S. : *Abnormal Psychology*, 2010. Boston: McGraw-Hill . 5th ed. Chapters 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9 and 15.

PSY1101 SOSIAL/PERSONLIGHET **10 SP**

- Hogg, M.A. & Vaughn, G.H. (2013). *Social psychology* (7. utg.). London: Pearson. Kap. 1-8, 10-11, 14-16
- Larsen, R.J.; Buss, D.M; Wismeijer, A.: *Personality Psychology. Domains of Knowledge about Human*

Innhold i studiet

Komponentene i årsstudiet er 4 obligatoriske moduler og én valgfri:

- PSY1000: Generell psykologi m/ psykologiens historie, 20 SP
- PSY1200: Utviklingspsykologi, 10 SP

- PSY1101: Sosial og personlighet, 10 SP
- PSY1010: Metode, 10 SP
- Valgfritt: PSY2300 (kognitiv), PSY2405 (arbeid) eller PSY2600 (personlighet/avvik)

Dette betyr at temaet kognitiv inngår i valgfri modul, mens biologisk *ikke* tilbys.

Undervisning

Samlet tilbys det for årsstudiet 68 forelesninger i de obligatoriske emnene og 7-12 i det valgfrie tema. I tillegg tilbys seminarer i alle emner.

- PSY1000: 29 forelesninger (a 2t), seminarer
- PSY1200: 12 forelesninger (a 2t), seminarer
- PSY1101: 15 forelesninger (a 2t), seminarer
- PSY1010: 12 forelesninger (a 2t), seminarer
- Valgfritt: Kognisjon 7 forelesninger; arbeid (10 forelesninger; v-14); personlighet (12 forelesninger; V-14)

Aktiviteter

Følgende er arbeidskrav til PSY1000, eller er det ingen obligatoriske aktiviteter:

«Alle studenter (unntatt privatister) må gjennomføre og bestå minst 6 av 9 flervalgsprøver i [Connect](#). Disse prøvene vil være tidsavgrenset og bli gjort tilgjengelige etter hvert. [...]

I tillegg til forelesningsrekken kommer skrive- og diskusjonsseminar ledet av viderekomne studenter (10 dobbelttimer).»

Årsstudiet ved UiT

Semester	10 studiepoeng	10 studiepoeng	10 studiepoeng
1. sem (høst)	FIL-0700 Examen philosophicum, Tromsøvarianten	PSY-0700 Tenkning, læring og skriving i høyere utdanning	PSY-1000 Fenomenbeskrevet psykologi
2. sem (vår)	PSY-1001 Innføring i generell psykologi		PSY-1002 Psykologisk metodologi I

PSY-1000 10SP

- Pensum varierer fra høstsemester til høstsemester avhengig av hvilke 4 moduler som tilbys

PSY-1001 20 SP

- Vliek, M., Sutherland, E., Bremner, A., Holt, N., Smith, R.E. & Passer, M.W. (2012). *Psychology: The Science of Mind and Behaviour*, 2nd ed. Mc Graw Hill Higher Education. Endres fra V-15 til Holt et al.

PSY-1002 10 SP

- Teigen, K.H. (2004). En psykologihistorie. Bergen: Fagbokforlaget.
- Svartdal, F. (2009). *Psykologiens forskningsmetoder: En introduksjon*. 3. utgave. Bergen: Fagbokforlaget

Innhold i studiet

UiT har en større innføringsmodul (20SP) og en separat metodemodul som også inkluderer psykologiens historie. Årsstudiet har ikke egne moduler i biologi, personlighet, sosial, kognitiv, og utvikling. Minst 10 SP er i ikke-psykologiske temaer (ExPhil).

Undervisning

Samlet tilbys det 69 forelesninger i de obligatoriske emnene, 47 i psykologi (59 hvis PSY-0700 regnes som psykologi). I tillegg tilbys seminarer i alle emner.

- PSY0700: ExPhil 9-12 forelesninger, seminarer
- PSY0700: 12 forelesninger (a 2t), seminarer (høstsemesteret)
- PSY1000: 13 forelesninger (a 2t), seminarer (gis bare i høstsemesteret)
- PSY1001: 22 forelesninger (a 2t), seminarer (gis bare i vårsemestrene)
- PSY1002: 12 forelesninger (a 2t), seminarer (gis bare i vårsemestrene)

Aktiviteter

Det er et arbeidskrav knyttet til metodekurset (deltakelse i undersøkelse), ellers ingen obligatoriske aktiviteter.

Årsstudiet ved NTNU

Semester	Emner (à 7,5 studiepoeng)	Emner (à 7,5 studiepoeng)	Emner (à 7,5 studiepoeng)	Emner (à 7,5 studiepoeng)
2. semester (vår)	PSY1012 Kognitiv psykologi I	PSY1014 Sosial-psykologi I	PSY1015 Utviklingspsykologi I	PSY1016 Personlighetspsykologi I
1. semester (høst)	PSY1010 Psykologiens historie (ex.fac)	PSY1011 Psykologiens metodologi	PSY1013 Biologisk psykologi I	PSY1017 Abnormal psykologi

Pensum

Ikke tilgjengelig på nettsidene

Innhold i studiet

Årsstudiet er inndelt i 8 7,5-poengsmoduler, alle innenfor psykologi. Det er ikke noe særskilt introduksjonskurs i generell psykologi, som betyr at den del temaer (eks. persepsjon, motivasjon, emosjoner, bevissthet, differensialpsykologi, læringspsykologi, intelligens) enten ikke dekkes eller dekkes indirekte via de ulike emnene.

Undervisning

Det er ikke mulig å beregne totalomfang av forelesninger, men for alle emnene tilbys det 2 t / uke, tidsrom ikke spesifisert. I tillegg tilbys seminarer i alle emner.

- PSY1010: Forelesninger 2 t uke; seminar
- PSY1011: Forelesninger 2 t uke; seminar
- PSY1013: Forelesninger 2 t uke; seminar
- PSY1017: Forelesninger 2 t uke; seminar
- PSY1012: Forelesninger 2 t uke; seminar
- PSY1014: Forelesninger 2 t uke; seminar
- PSY1015: Forelesninger 2 t uke; seminar
- PSY1016: Forelesninger 2 t uke; seminar

Obligatoriske aktiviteter

Noen av emnene har obligatorikk (eks. skriftlige innleveringer), omfang ukjent.

Årsstudiet ved UiB

Semester	10 SP	10 SP	10 SP
1	10 SP Ex.phil	10 SP Ex.fac03P (psykologiens historie)	10 SP PSYK100 Innføring i psykologi
2	15 SP PSYK101 Biologi, kognitiv, utvikling	15 SP PSYK102 Sosial, personlighet, metode	

Pensum/anbefalt litteratur**ExFac03P 10 SP**

- Stanovich, K. E. (2009). How to think straight about psychology. (9th ed). Pearson.
- Teigen, K. H. (2004). En psykologihistorie. Bergen: Fagbokforlaget.

PSYK100 10 SP

- Smith, R. E., & Passer, M. W. (2011). Psychology – The Science of Mind and Behavior, 5th Edition. UK: McGraw-Hill Higher Education.

PSYK101 15 SP**BIOLOGISK**

- Barnes, J. (2013). Essential biological psychology. Sage Publications. (Utvalg)
- Martin, G. N., Carlson, N., Buskist, W. (2007). Psychology (3rd edition). Pearson. Kap. 3

KOGNITIV

- Matlin, Margareth W. (2013). Cognitive Psychology, International Student Version. (8th edition). Wiley.

UTVIKLING

- Berk, L. E. (2012). Child development, 9th ed. Boston: Pearson Education.

PSYK102 15 SP**METODE**

- Krumsvik, R.J. (2014): Forskningsdesign og kvalitativ metode. Ei innføring. Oslo: Fagbokforlaget
- Cozby, P. C. (2009). Methods in Behavioral Research. (11th ed.) McGraw-Hill.

PERSONLIGHET

- Larsen, R., Buss, D. M., & Wismeijer, A. (2013): Personality psychology: Domains of knowledge about human nature. (5th ed.) McGraw-Hill.

SOSIAL

- Myers, D. G. (2011). Exploring Social Psychology. (6th ed.) McGraw-Hill.

Innhold i studiet

UiB har en innføringsmodul i generell psykologi (10SP), og en separat modul for psykologiens historie (ExFac). Hvert av de to emnene i 2. semester har separate moduler i biologi, kognitiv, utvikling (PSYK101) og sosial, personlighet, metode (PSYK102). 10 SP er i ikke-psykologiske temaer (ExPhil).

Undervisning

Samlet tilbys det 61 forelesninger i de psykologiske emnene. I tillegg tilbys seminarer i alle emner.

- ExPhil: Forelesninger, seminar
- ExFac03P: 10 ganger, seminar
- PSYK100: 10 ganger, seminar
- PSYK101: 18 ganger, seminar
- PSYK102: 23 ganger, seminar

Aktiviteter

Det er ikke obligatoriske arbeidskrav knyttet til emnene.

Vurdering

De ulike årsstudiene kan oppsummeres slik:

	UiB	UiO	NTNU	UiT
Omfang psykologi (SP)	50	60	60	45
Antall forelesninger, psykologi	61	75-80	?	53
Obligatoriske arbeidskrav	Nei	Ja	Ja	Ja
ExPhil (SP)	10			10
ExFac (SP)	Se historie			10
Basal psykologi (SP)				10
Generell psykologi (SP)	10	20	0	20
Metode (SP)	5	10	7,5	5
Historie (SP)	10	Inkl. i generell	7,5	5
Fordypningstemaer				
Kognitiv (SP)	5	(10)	7,5	
Biologisk (SP)	5		7,5	
Utvikling (SP)	5	10	7,5	
Sosial (SP)	5	5	7,5	
Personlighet (SP)	5	(5)+5	7,5	
Avvik (SP)		(5)	7,5	
Arbeidspsykologi (SP)		(10)		
Sum fordypningstemaer	25	30	35-45	0
Innhold/semester				
Studiesemester 1	[ExPhil] Generell Historie	Generell Historie Utvikling	Historie Metode Utvikling Personlighet	[ExPhil] Tenkning og skrijving Fenomen
Studiesemester 2	Biologisk Kognitiv Utvikling Sosial Personlighet Metode	Sosial Personlighet Metode Fordypning: Kognitiv Arbeid Personlighet/Avvik	Kognitiv Sosial Utvikling Personlighet	Generell Metode Historie

Fra tabellen kan følgende fremheves:

- Generell vs. fordypning
 - UiB og UiO har både en generell innføring i psykologi og fordypning i viktige basalemner. Slik sett er studiestedene ganske like, bortsett fra at fordypningen ved UiO er delvis valgfri, slik at kognitiv og personlighet kan velges bort, og biologisk ikke finnes som fordypning
 - NTNU skiller seg ut ved at de ikke har en generell introduksjon, slik at en rekke temaer må dekkes indirekte
 - UiT har sterk vekt på introduksjon på bekostning av fordypning, både ved et eget emne i «fenomenbeskrevet» psykologi (10 SP), ved et 20 SP emne i

generell psykologi, og ved at et studieforberedende emne (PSY-0700) inngår som del av årsstudiet

- En sammenligning mellom studiestedene viser at studiepoeng for temaer definert som fordypning etter generell psykologi er relativt like for alle, bortsett fra UiT
- To av studiestedene, UiB og UiT, har ExPhil som en del av introduksjonsstudiet, slik at 10 SP av de totalt 60 tas ut til annet fag enn psykologi. I Tromsø har studentene dessuten et emne som bare delvis inneholder psykologi (PSY-0700), slik at netto omfang i psykologiemner der er 45 SP.
- Alle studiestedene unntatt UiT har en relativt jevn fordeling av psykologistoff over begge studiesemestre
- UiO og UiT har en omfangsrik (i betydningen studiepoeng) modul i generell psykologi, 20 SP. Begge har en standard innføringsbok som pensum (for tiden samme bok), Oslo har i tillegg en bok i psykologiens historie. UiB har i sitt pensum i generell psykologi samme omfang som UiT, men emnet er normert til 10 SP.

Basale psykologiemner vs. fordypning

UiT har i større grad enn de andre lærestedene stor vekt på helt basale temaer i psykologi, samtidig som 10 SP av årsstudiet tas opp av ExPhil. Dette betyr at UiT har det årsstudiet som i minst grad makter å gå i dybden på enkelttemaer, så som kognitiv, biologisk, sosial, osv. Motsatt dette er NTNU orientert mot utvalgte enkelttemaer uten noe samlet tilbud i generell psykologi. UiB og UiO ligger mellom disse ytterpunktene. UiB har en stamme av basale og utdypende temaer, mens UiO har noe valgfrihet i utdypende temaer.

Det er vanskelig å vite hvilken av disse profilene som er den optimale, og også om de i realiteten er så forskjellige som de ser ut til på papiret. Eksempelvis kan man tenke seg at temakursene ved NTNU i noen grad må kompensere for manglende innslag av generell psykologi ved å ta inn annet relevant stoff i behandlingen av enkelttemaer. Dermed kan det som ser ut til å være fordypning kanskje ikke er så fordypende. UiT sin tilnærming, med vekt på det basale og generelle, står i fare for å bli nettopp det – basal, uten ambisjoner om å gå i dybden. UiB og UiO sine tilnærminger, med en balanse mellom det generelle og det fordypende, kan dermed se ut som bedre løsninger.

Et viktig moment i denne sammenheng er at psykologi er et komplekst fag som det tar tid å forstå. Det å fordele fagstoffet over to semestre er derfor sannsynligvis en stor fordel. Dette gjør alle studiestedene, men UiT i noe mindre grad enn de andre ved at svært mye av fagstoffet først kommer i annet semester (dvs. vårsemesteret, det er opptak en årlig) av studieløpet.

Det faktum at UiB normerer den generelle psykologien til 10 SP med omtrent samme pensumomfang som UiT og UiO signaliserer at PSY100 skal være et oversiktsemne. Samtidig er pensum (Passer & Smith) en relativt omfattende bok med svært mye stoff. Spørsmålet er om boken kanskje er noe for omfattende for et 10-poengs emne. Ellers ser det ut til å være en god progresjon fra PSY100 og utover, der temaer fra grunnboken utfylles med fordypningsstoff i biologisk, kognitiv, utvikling, personlighet, sosial og metode. Selv om det

kan være overlappende stoff mellom grunnboken og de nye pensuminnslagene i PSY101 og PSY102, er det ikke tvil om at det samlede utbytte av disse tre kursene gir en meget god oversikt over moderne psykologi.

Metode

UiO har en relativt omfattende lærebok med vekt på kvantitativ metodikk, der også statistikk inngår (Bordens & Abbot); UiT har en noe enklere bok med vekt på konseptuell forståelse innenfor så vel kvantitative som kvalitative tilnærminger (Svartdal); UiB har delt sin metodemodul i to med en bok i hvert av temaene kvantitativ og kvalitativ tilnærming (Krumsvik; Cozby) samt Stanowich sin bok som del av ExFac-pensum; noe av det samme gjelder NTNU (pensum ikke kjent). UiB signaliserer gjennom sin metodeundervisning et inntrykk av at kvantitative og kvalitative tilnærminger er relativt likestilte, noe det øvrige pensum på årsstudiet – og senere i studiene – neppe reflekterer. Hva angår omfang er metodeinnslaget størst ved UiO, noe mindre ved NTNU og minst ved UiB og UiT.

Undervisning

Alle lærestedene tilbyr omfattende undervisning, både i form av forelesninger og seminarer. UiB kjører en del forelesninger dubleret. En liten del av undervisningstilbudet er obligatorisk ved UiT, NTNU og UiO.

Arbeidsbelastning

Det ser ut til at de fire årsstudiene er sammenlignbare mht arbeidsmengde. Et unntak er muligens PSY100, UiB, som har normert emnet til 10 SP selv om omtrent samme pensum andre steder er det doble. I praksis betyr dette at undervisningsomfanget er mindre enn sammenlignbare emner, med den mulige konsekvens at studentene må arbeide mer på egen hånd.

Konklusjon

Oppdraget angår arbeidsmengden ved modulene PSYK100, PSYK101, og PSYK102, sammenlignet med arbeidsmengden på tilsvarende moduler ved NTNU, UiO og UiT. Det enkle svaret er at arbeidsmengden på de disse tre modulene i stor grad tilsvarer arbeidsmengden på sammenlignbare moduler ved de andre universitetene. Unntaket er PSY100, der en standard innføringsbok (minus 2 kapitler) er normert til 10 SP mens UiO og UiT normerer omtrent tilsvarende til 20 SP.